

Zrównoważone gospodarowanie gruntami rolnymi a ochrona ptaków

Jacek Kaliciuk

**UNIWERSYTET SZCZECIŃSKI
Wydział Nauk Przyrodniczych
Katedra Anatomii i Zoologii Kręgowców**

LIPIANY 14.06.2011

Struktura użytkowania gruntów (%)

	Polska	woj. zachodniopomorskie
użytki rolne	60	49
lasy	28	34
pozostałe	12	17

Powierzchnia całkowita **322 575 km²** - jest to powierzchnia całkowitego terytorium Polski.

Powierzchnia obszaru lądowego (łącznie z wodami śródlądowymi) – 311 888 km², powierzchnia obszaru morskich wód wewnętrznych – 2005 km², oraz morza terytorialnego – 8682 km²

Powierzchnia administracyjna Polski – **312 679 km²**, która jest często podawana, to powierzchnia w granicach administracyjnych województw i poza obszarem lądowym obejmuje część morskich wód wewnętrznych (Zalew Wiślany, Zalew Szczeciński, obszary wód portów)

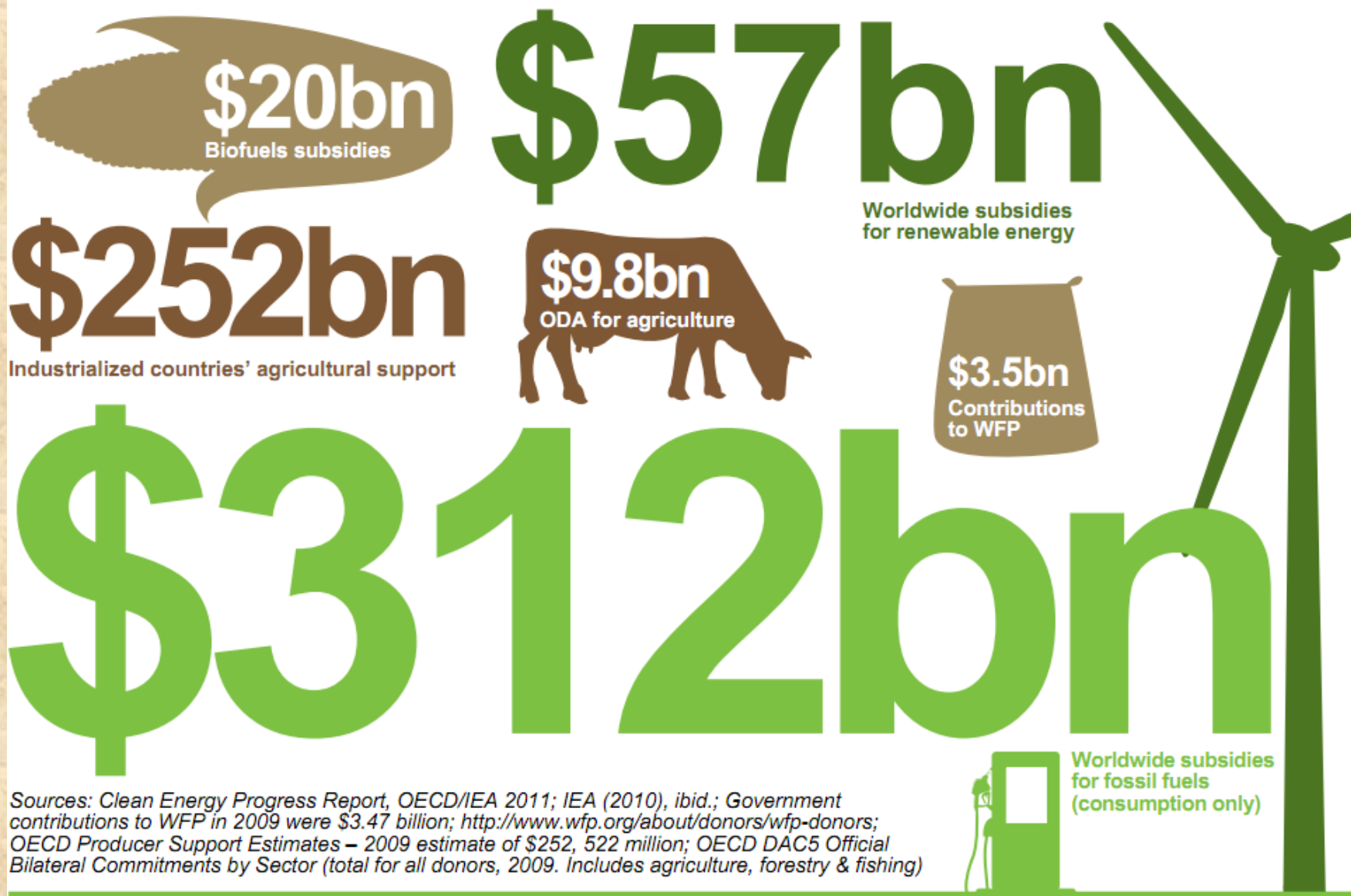
Liczba ludności 38 149 000 (2009)

Polska to 68. kraj na świecie pod względem wielkości i 34. pod względem liczby mieszkańców

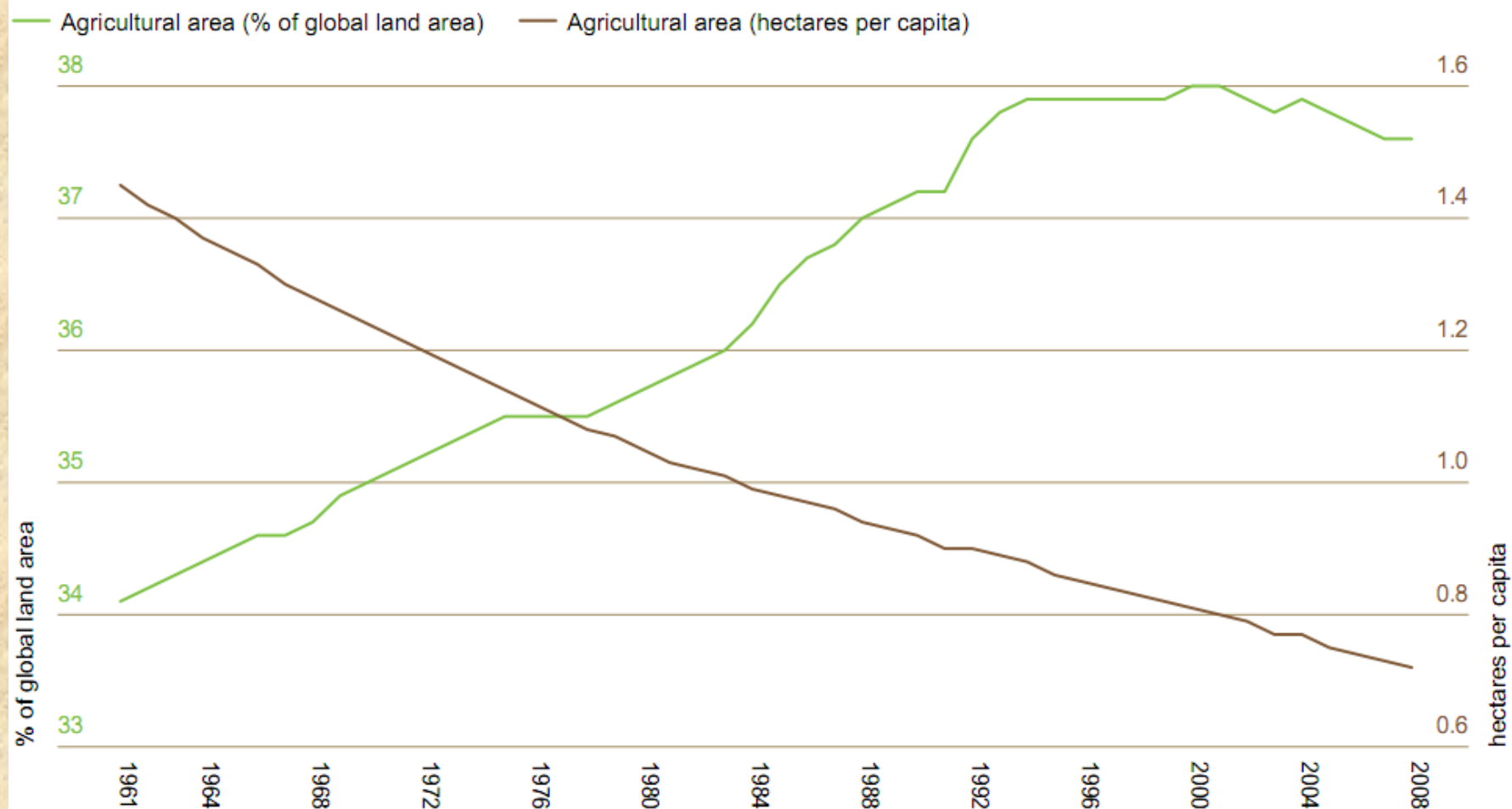
gęstość zaludnienia - **118,2 osób/km² (1 osoba na 0,82 ha)**

**czyli średnio na każdego z nas przypada około:
0,49 ha użytków rolnych i
0,23 ha lasu**

Figure 24: Governments are good at investing in public bads

Figure 4: The share of land devoted to agriculture has peaked

Source: Calculated from FAO, <http://faostat.fao.org/site/377/default.aspx>

Kręgowce Polski

Ryby - około 100-120 gatunków (30 700)

Płazy - 18 gatunków (6 260)

Gady - 9 gatunków (8 734)

Ptaki - 450 gatunków (9 990)

Ssaki - 114 gatunków (5 488)

Liczbę gatunków poszczególnych gromad podano według danych International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN), 2008

Gatunki ptaków związane z krajobrazem rolniczym

SKOWRONEK

Fot. Paweł Waclawik - www.pawelwacławik.pl

POTRZESZCZ

fot. Marcin Karetta
www.czaplon.most.org.pl

GĄSIOREK

fot. Bartosz Adamczyk
www.fotografia-przyrodnicza.art.pl

ŻURAW

rys. Tomasz Cofta
<http://zdjecia.polska.pl>

GEŚ ZBOŻOWA

fot. Lasse Olsson - www.birding.se

SIEWKA ŻŁOTA

http://plfoto.com/zdjecia_new2/1833228.jpg

BŁOTNIAK ŁĄKOWY

fot. Grzegorz Ryński

www.digart.pl/praca/3832258

Ptaki ściśle uzależnione od użytków rolnych
(miejsce rozrodu i żerowania):

blotniak zbożowy
blotniak łąkowy
derkacz
kuropatwa
przepiórka
czajka
krwawodziób
kulik wielki
skowronek
świergotek łąkowy
pliszka żółta
potrzeszcz
poklaskwa

CZAJKA

fot. Chris Gomersall

www.birdlife.org/images/raw/b_northern_lapwing_euro_declines.jpg

Ptaki w znacznym stopniu uzależnione od użytków rolnych (miejsce żerowania i odpoczynku w okresie lęgów, na przelotach lub w okresie zimowania):

gęsi
łabędzie
żuraw
orlik krzykliwy
pustulka
płomykówka
myszołów
siewka złota
krukowate
szpak
grzywacz

PŁOMYKÓWKA

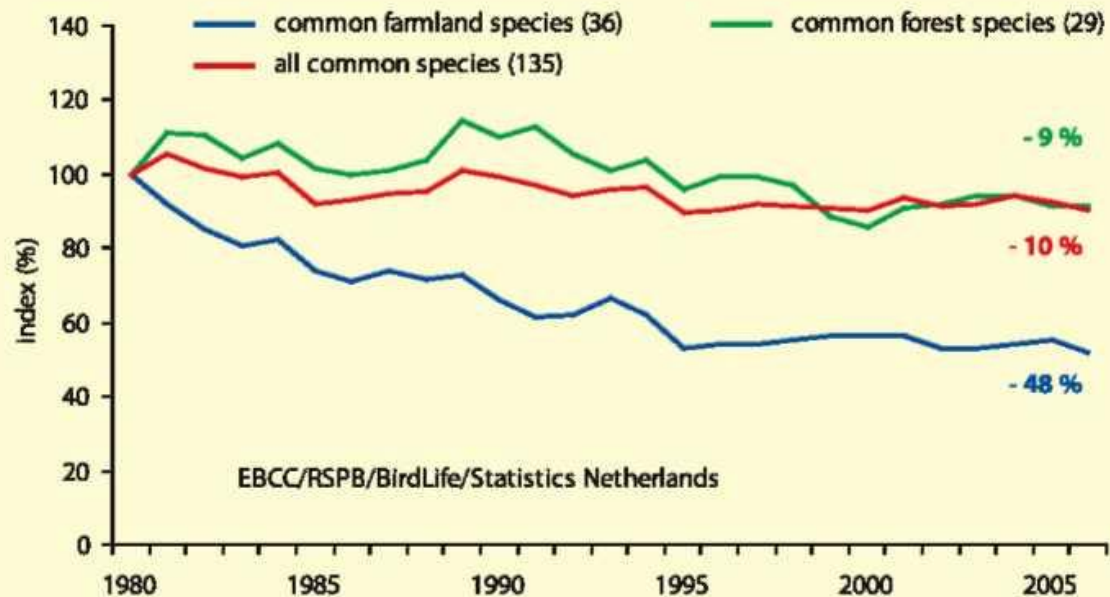

**THE STATE OF EUROPE'S
COMMON BIRDS**

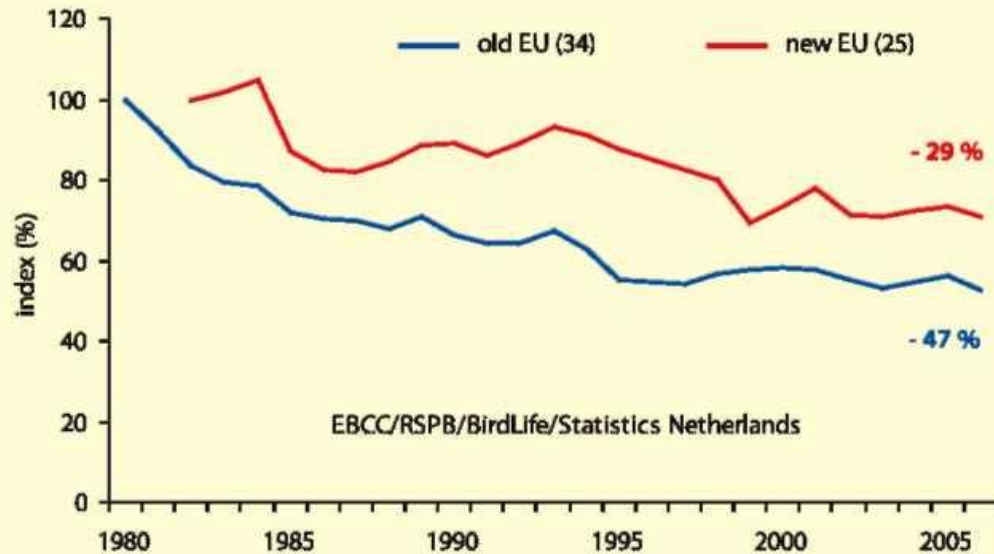
2008

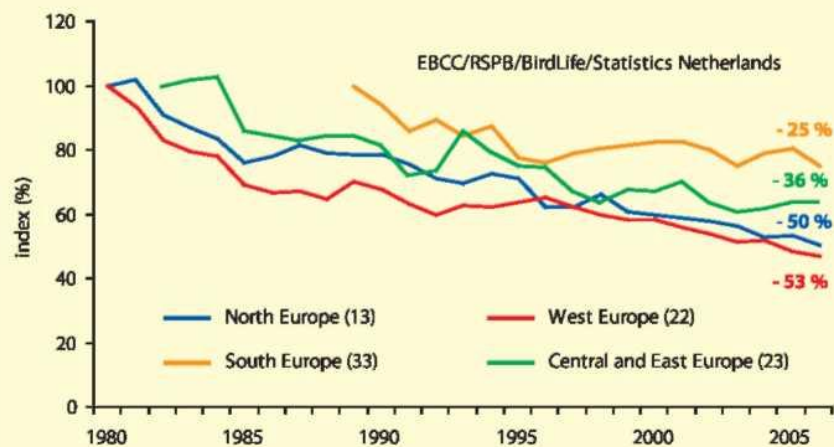

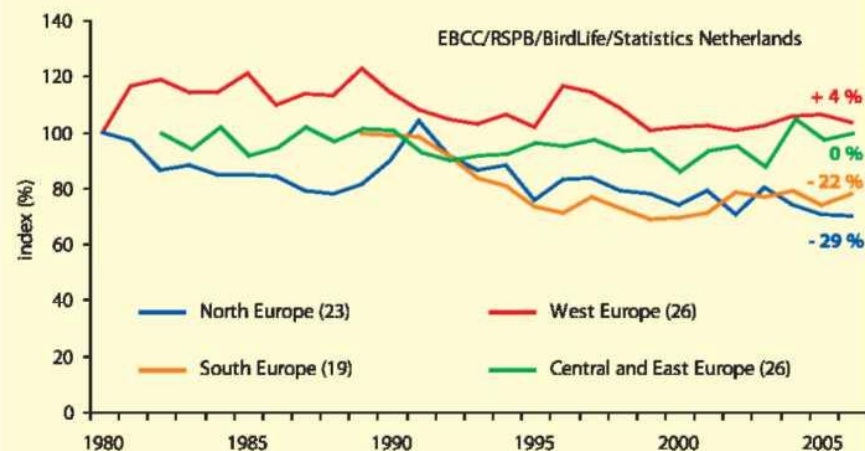
Figure 1 | The wild bird indicators for Europe.
The numbers in parentheses show the numbers of species in each indicator.

Figure 2 | The farmland bird indicator for the Old EU Member States (Austria, Belgium, Denmark, Finland, France, Germany, Ireland, Italy, Netherlands, Portugal, Spain, Sweden, UK) and New EU Member States, which joined the EU in 2004 or 2007 (Bulgaria, Czech Republic, Estonia, Hungary, Latvia, Poland). The numbers in parentheses show the numbers of species in each indicator.

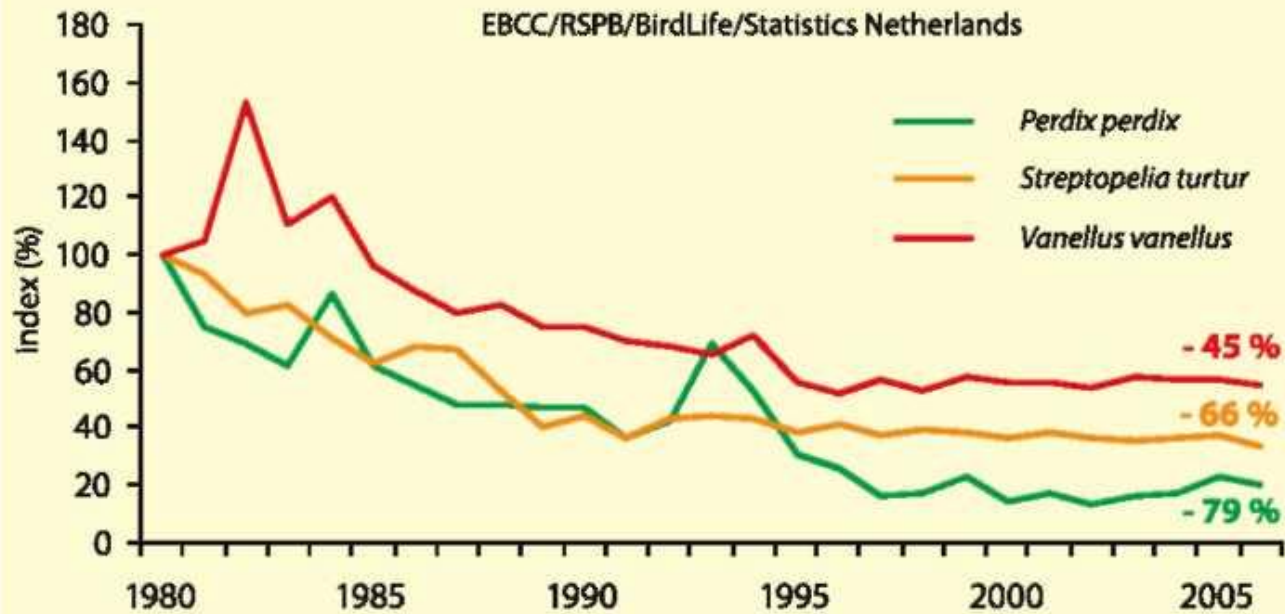

Figure 3 | Regional indicators of common farmland birds in four European regions. Countries contributing their data are grouped as follows: **North Europe:** Finland, Norway, Sweden; **West Europe:** Austria, Belgium, Denmark, former West Germany, Ireland, Netherlands, Switzerland, United Kingdom; **South Europe:** France, Italy, Portugal, Spain; **Central and East Europe:** Czech Republic, Estonia, former East Germany, Hungary, Latvia, Poland. The numbers in parentheses show the numbers of species in each indicator.

Figure 4 | Regional indicators of common forest birds in four European regions. Countries contributing their data are grouped as follows: **North Europe:** Finland, Norway, Sweden; **West Europe:** Austria, Belgium, Denmark, former West Germany, Ireland, Netherlands, Switzerland, United Kingdom; **South Europe:** France, Italy, Portugal, Spain; **Central and East Europe:** Czech Republic, Estonia, former East Germany, Hungary, Latvia, Poland. The numbers in parentheses show the numbers of species in each indicator.

Figure 7 | European trends of three farmland species that have shown some of the largest and best documented declines in Europe (see Table 1).

Wpływ na zmianę sposobu użytkowania powierzchni ziemi:

- przestrzeganie przepisów prawnych
- urbanizacja
- opłacalność produkcji rolnej
- „Krajowy program zwiększania lesistości”
- zmiany klimatyczne

DUDEK

fot. Marcin Karetta

<http://birds.poland.pl/directory/gallery>

Dziękuję